

Otvorenie kostolov nie je z vedeckého pohľadu nerozumné

Muž zapaluje sviečky počas bohoslužby v kostole - Ilustračný obrázok. Foto: TASR/AP

Michal Čop

Odkedy o otvorení kostolov začali hovoriť slovenskí biskupi, poslanci Kresťanskej únie a najmä minister Milan Krajniak, bohoslužby sa aspoň na chvíľu dostali do centra verejnej debaty. Aj keď všetci, ktorí reagovali na ich návrh, ho označili za nerozumný, nezdá sa, že by to tak skutočne bolo.

Argumenty odporcov otvárania chrámov by sme mohli rozdeliť do troch skupín. Príkladom prvej je článok Denníka N, kde autorka pripomína [zoznam](#) najrizikovejších činností, ktorý vypracovalo ministerstvo zdravotníctva. V tomto zozname patria kostoly medzi najrizikovejšie miesta. Podľa neho sú údajne viac rizikové ako napríklad svadby, objímanie, jazda v MHD, či dokonca večera v reštaurácii. Väčšie riziko ako v kostole vám podľa ministerstva hrozí už len v nočnom bare či na diskotéke.

Najviac a najmenej rizikové aktivity pre šírenie koronavírusu

Rizikové faktory

- ľudia:** koľko?
- disciplína:** akí ľudia?
- priestor:** ako blízko?
- čas:** ako dlho?
- lokácia:** interiér alebo exteriér?
- povrchy:** veľa dotykov?
- lokalita:** veľa infikovaných?

vysoké riziko

Ako znížiť riziko:

- rúška
- odstup
- ruky (dezinfekcia)

stredné riziko

nízke riziko

Odborná konzultácia:

prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH
Hlavná odborníčka MZSR pre epidemiológiu

Inšpirované od: informationisbeautiful.net

MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Uvedený zoznam veľmi pravdepodobne vychádza z [rebríčka](#), ktorý zostavila Texaská zdravotnícka organizácia, keďže poradie aktivít, ktoré vytvorilo naše ministerstvo je v podstate totožné s tým, čo sa nachádza v americkom rebríčku. Tu však vystáva viacero problémov. Po prvé, americkí zdravotníci na zozname nehovoria o kostoloch, ale o náboženských podujatiach, ktoré sú však tak veľmi rizikové až vtedy, ak sa na nich zúčastní 500 a viac účastníkov, čo však už naše

ministerstvo neuvádza. Z [ďalšieho](#) článku dokonca vyplýva, že tento zoznam sa vlastne vzťahuje na jednotlivé miesta pred zavedením protiepidemických opatrení. Preto v ňom oslovený odborník hovorí, že v kostoloch môžeme riziko znížiť nosením rúška, dezinfekciou a dodržiavaním rozostupov.

Nikto tu nechce spochybňovať našich odborníkov pôsobiacich na ministerstve zdravotníctva, no aj to, že v okolitých krajinách nechali kostoly otvorené aj napriek lockdownom, ukazuje, že vedecký pohľad, aký zastávame v otázke kostolov na Slovensku, je skôr raritou ako pravidlom. Ak by totiž bola medzi odborníkmi zhoda na tom, že kostoly sú skutočne natoľko rizikové, je len ťažko predstaviteľné, že by ostali otvorené v toľkých krajinách, vrátane všetkých našich susedov, a to dokonca aj v Česku, ktoré je jednou z najateistickejších krajín na svete. Okrem toho, ak by boli kostoly skutočne tak veľmi rizikové, nemali by mať všetky tieto krajiny kvôli kostolom ako vysoko rizikovým miestam, ktoré nechali otvorené, vyššie čísla nakazených ako my? A vlastne, ak by boli kostoly skutočne také veľmi rizikové, ako sa uvádza, tak by u nás mal už dávno výrazne klesnúť počet nakazených, keďže kostoly sú od začiatku lockdownu jedným z mála miest, ktoré sú skutočne zatvorené.

Dôkazy o hromadnom šírení chýbajú

Iný argument ponúka denník SME, ktorý [píše](#) o sekte Sinčchondži, ktorej kostol mal byť epicentrom nákazy v Južnej Kórei. Tento prípad sa však [udial](#) ešte vo februári 2020, teda v čase, keď v chrámoch neplatili také prísne obmedzenia ako po prepuknutí vírusu. Podobný prípad spomína aj už zmieňovaný článok Denníka N, kde zas autorka [píše](#) o prípade dvoch kostolov na Slovensku, kde sa údajne nakazilo až 60 ľudí. Tu však treba povedať, že o týchto prípadoch vieme len veľmi [málo](#) a dokonca ani nevieme, či sa skutočne udiali v kostole, alebo sa nejedná o známy [prípád](#) prenosu koronavírusu u františkánov na Orave, ktorý sa však neodohral v kostoloch a ktorý bol, mimochodom, taktiež [spochybný](#). Po uverejnení správy o týchto dvoch prípadoch však KBS vydala vlastný covid automat, ktorý ešte viac sprísnil hygienické nariadenie v kostoloch. Tieto dva prípady navyše pochádzajú pravdepodobne ešte z leta. No ak by boli kostoly skutočne takými nebezpečnými miestami na šírenie koronavírusu, ako je možné, že počas Vianoc, keď boli kostoly plné, nebol medializovaný žiadny prípad ohniska nákazy v kostoloch? A napokon, ak by kostoly skutočne boli tak nebezpečné, médiá by predsa priniesli mnohé informácie o ďalších prípadoch hromadného šírenia koronavírusu v kostoloch v zahraničí.

Situáciu to zjavne nezhorší

Posledný rozšírený argument hovorí o tom, že kostoly sú nebezpečné preto, lebo sa v nich stretávajú najmä starší ľudia, ktorí patria k najrizikovejšej skupine ľudí. No ak je to skutočne tak, prečo to isté, čo platí pre kostoly, neplatí aj pre obchody? Ak je skutočne tak nebezpečné, aby sa starí ľudia stretávali na jednom mieste,

prečo štát postupuje v prípade obchodov presne opačne, a prikazuje obchodníkom, že musia vyčleniť čas predaja, kedy do obchodu môžu vstúpiť len seniori? Ak sa teda chceme držať faktov, ako to navrhujú všetci, ktorí sa k téme vyjadrili, musíme uznať, že otvorenie kostolov pri dodržaní prísnych hygienických opatrení zjavne situáciu ohľadne koronavírusu nijako nezhorší. Práve naopak, niektorým to môže pomôcť zvládnuť pandémiu lepšie. Ako vo svojom [článku](#) pripomína aj Peter Bárdy z Aktualít, existuje viacero [štúdií](#), ktoré potvrdzujú, že viera môže pozitívne ovplyvňovať zdravotný stav ľudí, čo konštatuje aj [Svetová zdravotnícka organizácia](#). Možno aj preto nechala kostoly počas najtvrdšieho lockdownu [otvorené](#) mimo iných aj [britská vláda](#), ktorá uznala „zásadný prínos verejných bohoslužieb pre duchovné blaho občanov“. Tá vo svojom rozhodnutí vychádzala aj z vyjadrenia tamojšieho úradu verejného zdravia (Public Health England), ktorý konštatoval, že vďaka veľkému úsiliu vynaloženom mnohými ľuďmi pri implementácii postupov nariadených PHE môžu kostoly ostať otvorené.

Rozpor s ústavou

A napokon, otázka zatvárania kostolov nie je len epidemiologickou otázkou. V tejto oblasti sa totiž v posledných mesiacoch odohrala séria súdnych bitiek, ktorú v každej krajine, kde sa zákaz bohoslužieb dostal na súd, vyhrali tí, ktorí tvrdili, že úplný zákaz konania verejných bohoslužieb je protiústavný. A to v Nemecku, Francúzsku, či v USA, kde Najvyšší súd [konštatoval](#), že štát má pristupovať rovnako k náboženským, ako aj k svetským aktivitám a ak sa ľudia môžu zhromaždiť vo vnútri na autobusových staniciach a letiskách, v pracovniach a bankách, v železiarstve a v obchodoch s alkoholom, nie je dôvod, prečo by sa nemohli pri rovnakých obmedzeniach zhromažďovať v kostoloch, synagógach či mešitách, najmä ak sú náboženské inštitúcie pripravené, schopné a ochotné dodržiavať všetky bezpečnostné opatrenia. Mimochodom, aj tu v jednom z rozhodnutí súd poukázal na to, že je zaujímavé, že žiadny štát okrem Kalifornie nezašiel až k úplnému zatvoreniu chrámov. Ak teda na Slovensku ideme otvárať [záhradkárstva](#), aby ľudia mohli v rámci psychohygieny nakúpiť semená a tráviť čas v záhrade, skutočne je len ťažko obhájiteľné, prečo by sme pri dodržaní prísnych hygienických podmienok nemali otvoriť aj kostoly na slávenie verejných bohoslužieb. Na záver už len jedna krátka poznámka. V celej situácii okolo zatvorenia kostolov a zákazu verejných bohoslužieb na Slovensku je len ťažko pochopiteľné konanie viacerých aktérov, ktorým by malo na obnovení bohoslužieb záležať. Posledným takýmto príkladom bolo správanie ministra Krajniaka, ktorý cez víkend tému otvoril, vyvolal vášnivú diskusiu a hneď na to z boja [ušiel](#). A to si svojho času vravel Posledný križiak.